

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 8 stycznia 2025 r.

Poz. 222

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NP-III.4131.1.440.2024.5

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 27 grudnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.)

orzekam

nieważność uchwały nr XI/59/2024 Rady Gminy Lipno z dnia 28 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia zasad przysługiwania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych sołtysom sołectw Gminy Lipno - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 28 listopada 2024 r. Rada Gminy Lipno podjęła uchwałę nr XI/59/2024 w sprawie ustanowienia zasad przysługiwania diet oraz zwrotu kosztów podróży służbowych sołtysom sołectw Gminy Lipno, dalej: "uchwała".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu w dniu 2 grudnia 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy Lipno ustaliła m.in. diety dla sołtysów sołectw Gminy Lipno.

W § 3 ust. 1 uchwały wskazano, że: "Sołtysowi nie przysługuje dieta w przypadku niewypełniania obowiązków, o których mowa w § 2, w szczególności w związku z niezdolnością do pracy z powodu choroby lub wyjazdem poza teren gminy Lipno przez okres pełnego miesiąca kalendarzowego".

W ocenie organu nadzoru uchwalona przez Radę Gminy Lipno zasada dotycząca sposobu ustalania diet dla sołtysów Gminy Lipno została podjęta z istotnym naruszeniem art. 37b ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, ze zm.), dalej: "ustawa". W myśl wskazanego przepisu: "Rada gminy może ustanowić zasady, na jakich przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej będzie przysługiwała dieta oraz zwrot kosztów podróży służbowej".

W kontekście ryczałtowego sposobu określenia wysokości diet na podstawie art. 37b ust. 1 ustawy zauważyć należy, że sądy administracyjne przyjmują tożsame stanowisko, jak w odniesieniu do diet dla radnych. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w uzasadnieniu wyroku z 11 października 2012 r., II SA/Op 387/12, CBOSA, wyjaśnił, że: "Użyty przez ustawodawcę w przepisie art. 37b ust. 1 u.s.g. wyraz «dieta» należy rozumieć (...) jako zwrot kosztów związanych z pełnieniem funkcji. Jego istota sprowadza się do wyrównywania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem wskazanej funkcji. Skoro więc dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji sołtysa, to osoba

pełniącą funkcję sołtysa zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem tej funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą". Mając na względzie tak rozumiane pojęcie "diety", Sąd uznał, że: "Rada gminy, korzystając zatem z normy kompetencyjnej zawartej w przepisie art. 37 ust. 1 u.s.g. winna dokonać określenia zasad, na jakich przysługują przewodniczącemu organu wykonawczego jednostki pomocniczej diety i zwrot kosztów podróży, a więc określenia tych czynności funkcyjnych sołtysa, za które dieta przysługuje. Zakresem regulacji uchwały winna być objęta m.in. sytuacja, gdy przewodniczący organu wykonawczego przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

W uzasadnieniu wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 października 2019 r., II SA/Po 555/19, CBOSA, stwierdzono z kolei, że: "Skoro dieta sprowadza się do wyrównania wydatków i strat spowodowanych pełnieniem funkcji przewodniczącego rady (przypis autora: winno być - przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej), to osoba pełniąca tę funkcję zachowuje prawo do zwrotu kosztów i wydatków poniesionych w związku ze sprawowaniem funkcji, a nie z tytułu samego faktu bycia taką osobą. Zgodzić się zatem należy z poglądem (...), iż zakresem regulacji uchwały podjętej na podstawie delegacji ustawowej zawartej w omawianym przepisie winna być objęta m.in. sytuacja, gdy sołtys, przez dłuższy okres czasu nie wykonuje obowiązków wynikających z pełnionej funkcji, a tym samym nie ponosi żadnych kosztów związanych z pełnieniem funkcji. W przeciwnym razie dieta ustalona w stałej kwocie ma charakter okresowego ryczału, który przyjmuje charakter stałego, wynagrodzenia, niezależnego od kosztów związanych z pełnieniem funkcji".

Odnosząc powyższe do ocenianej uchwały stwierdzić należy, że ustalenie przez radę diety dla sołtysów Gminy Lipno w formie miesięcznego ryczału (§ 1 uchwały), przy jednoczesnym zastrzeżeniu, iż dieta za dany miesiąc nie przysługuje w przypadku niewypełnienia obowiązków przez okres pełnego miesiąca kalendarzowego (§ 3 ust. 1 uchwały), stanowi istotne naruszenie 37b ust. 1 ustawy. W ocenie organu nadzoru, rada powinna określić w przedmiotowej uchwale zasady potrącania diet dla sołtysów Gminy Lipno w sytuacji, gdy nie wykonują oni obowiązków wynikających z pełnionej funkcji. Z treści regulacji przyjętej przez radę w § 3 ust. 1 uchwały wynika bowiem, że dieta przysługuje sołtysowi nawet w przypadku długotrwałego niewykonywania obowiązków wynikających z pełnionej funkcji (a więc nawet w przypadku gdy sołtys nie wykonuje powierzonych mu obowiązków przez kilkanaście czy kilkadziesiąt dni w danym miesiącu).

W świetle powyższego, zdaniem organu nadzoru, rada w nieprawidłowy sposób zrealizowała upoważnienie zawarte w art. 37b ust. 1 ustawy, co skutkuje koniecznością zakwestionowania legalności uchwały w całości.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:
Rada Gminy Lipno
Wójt Gminy Lipno